

Informace z kontrolní akce 06/09 - Finanční prostředky čerpané na publikační činnost správců kapitol státního rozpočtu

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2006 pod číslem 06/09. Kontrolní akci řídila a kontrolní závěr vypracovala členka NKÚ JUDr. Eliška Kadaňová.

Cílem kontrolní akce bylo prověřit čerpání finančních prostředků vynaložených na publikační činnost vykonávanou pro potřeby vybraných správců kapitol státního rozpočtu a posoudit tyto náklady.

Kontrolovaným obdobím byly roky 2004 až 2005, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující.

Kontrolovanými osobami byly:
Český báňský úřad (dále jen „ČBÚ“),
Ministerstvo informatiky (dále jen „MI“),
Ministerstvo kultury (dále jen „MK“),
Ministerstvo obrany (dále jen „MO“),
Ministerstvo pro místní rozvoj (dále jen „MMR“),
Ministerstvo průmyslu a obchodu (dále jen „MPO“),
Ministerstvo spravedlnosti (dále jen „MS“),
Ministerstvo vnitra (dále jen „MV“),
Úřad pro ochranu osobních údajů (dále jen „ÚOOÚ“),
Úřad průmyslového vlastnictví (dále jen „ÚPV“),
(dále jen „kontrolované úřady“).

I. Úvod do problematiky

1. Právní prostředí kontrolované oblasti

Státní orgány mají povinnost přiměřeným způsobem poskytovat veřejnosti informace o své činnosti. Tato povinnost je uložena např. Listinou základních práv a svobod, obdobně povinnost informovat o návrzích závažných opatření ukládá zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky. Poskytovat veřejnosti informace vztahující se k působnosti státních orgánů ukládá také zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

Některým ústředním orgánům je navíc dalšími právními předpisy výslovně uloženo zveřejňovat určité informace anebo také vydávat výslovně určený publikační prostředek. U vybraných 10 kontrolovaných úřadů takovou povinnost obsahuje 17 zákonů. Pokud jde o formu, náležitosti a způsob zveřejnění je právní úprava zpravidla velmi stručná, s výjimkou zákona č. 309/1999 Sb., o Sbírce zákonů a Sbírce mezinárodních smluv.

Ústředním orgánem státní správy pro věci tisku, včetně vydávání neperiodického tisku a jiných informačních prostředků, je MK. Ústředním orgánem státní správy pro informační a komunikační technologie je MI.

2. Přístup ke kontrole

Předmětem této kontroly byly finanční prostředky státního rozpočtu vynaložené na publikace vydané v letech 2004 a 2005 vybranými správci kapitol. Z téměř 40 správců kapitol státního rozpočtu bylo ke kontrole vybráno 7 ministerstev a 3 další ústřední orgány (kontrolované úřady).

Kontrola byla zaměřena zejména na:

- prověření čerpání finančních prostředků na vydávání publikací z hlediska jejich oprávněnosti, tzn., zda publikace slouží k plnění úkolů v rámci svěřené působnosti,
- posouzení nákladů z hlediska efektivity, hospodárnosti a účelnosti.

K dosažení cílů bylo třeba především:

- ověřit, zda publikační činnost je prováděna v souladu s právními předpisy, zejména zda se týká plnění úkolů v rámci svěřené působnosti,
- zjistit údaje o jednotlivých publikacích, včetně údajů technických,
- zjistit náklady na jednotlivé publikace a u srovnatelných publikací porovnat hodnoty nákladové efektivity na jednu stránku publikace,
- posoudit, zda výdaje byly vynaloženy účelně a hospodárně.

Pro účely kontroly byla publikační činnost vymezena jako souhrn činností kontrolovaných úřadů s cílem vytvořit a veřejně šířit informace pomocí tištěné publikace nebo v elektronické podobě. Prvotním zdrojem informací byly internetové stránky.

Do kontrolovaného vzorku publikací nebyly zahrnuty tiskoviny pro vnitřní potřebu, jako jsou formuláře, vnitřní předpisy, metodické postupy, pokyny apod.

II. Skutečnosti zjištěné kontrolou

1. Postup kontrolovaných úřadů při vydávání publikací

- **Některé kontrolované úřady neměly přehled o své publikační činnosti ani o objemu finančních prostředků na publikace vynaložených. Kontrolou bylo zjištěno, že ve sledovaném období, tj. v roce 2004, kontrolované úřady vydaly celkem 310 publikací a v roce 2005 celkem 305 publikací. Z hlediska obsahu, účelu i provedení se kontrolované publikace značně lišily.**

Forma zveřejnění, způsob zajištění vydání a distribuce, technické provedení i to, zda se publikace bude poskytovat za úplaty nebo bezplatně, záviselo zpravidla na individuálních rozhodnutích zaměstnanců jednotlivých útvarů kontrolovaných úřadů. Některé kontrolované úřady zřídily poradní orgán – ediční nebo vydavatelskou radu a vypracovaly, s různou mírou podrobností, ediční, resp. vydavatelské plány.

Obsah, účel i forma kontrolovaných publikací byly velmi rozmanité, od právních předpisů a odborných textů, až po mapy a fotosoubory. Kromě knih, brožur, časopisů a skript kontrolované úřady vydávaly i kalendáře a reprezentativní publikace.

Tabulka č. 1 – Přehled o počtu publikací vydaných kontrolovanými úřady v letech 2004 a 2005

Kontrolovaný úřad	Rok 2004			Rok 2005		
	celkem	p	n	celkem	p	n
MI	4	0	4	8	0	8
MK	1	0	1	1	0	1
MMR ^{*)}	26	2	21	24	1	22
MO	150	9	141	159	9	150
MPO	20	7	13	22	3	19
MS	4	3	1	4	3	1
MV	82	12	70	68	15	53
ÚOOÚ	3	2	1	4	2	2
ÚPV	20	3	17	15	3	12
C e l k e m	310	38	269	305	36	268

Poznámka: ČBÚ není uveden v tabulce, neboť dle jeho sdělení není vydavatelem ani se finančně na publikační činnosti dvou zjištěných publikací nepodílí.

Vysvětlivky: p – periodická publikace (publikace vydávaná pod stejným názvem, se stejným obsahovým zaměřením a v jednotné grafické úpravě nejméně dvakrát v kalendářním roce),

n – neperiodická publikace (publikace vydávaná nejvýše jedenkrát ročně),

^{*)} – u čtyř publikací MMR nebylo možné zjistit periodicitu.

S ohledem na rozvoj informačních technologií bylo rovněž sledováno, zda kontrolované úřady zpřístupnily obsah vydávaných publikací na internetových stránkách.

Tabulka č. 2 – Publikace vydané kontrolovanými úřady v členění podle způsobu zveřejnění

Kontrolovaný úřad	Rok 2004				Rok 2005			
	celkem	tištěné	CD	web	celkem	tištěné	CD	web
MI	4	4	0	4	8	6	0	8
MK	1	1	0	1	1	1	0	1
MMR ^{*)}	26	18	4	4	24	21	6	1
MO	150	149	2	15	159	152	8	28
MPO	20	20	10	10	22	21	15	14
MS	4	4	0	1	4	4	0	2
MV ^{*)}	82	47	9	25	68	40	3	18
ÚOOÚ	3	3	0	3	4	4	0	4
ÚPV	20	20	0	6	15	15	0	10
C e l k e m	310	266	25	69	305	264	32	86

Vysvětlivky: tištěné – publikace v listinné podobě,

CD – publikace v elektronické podobě na technických nosičích dat,

web – publikace v elektronické podobě zveřejněné na webových stránkách úřadu,

^{*)} – u některých publikací nebyla zjištěna forma zveřejnění z důvodu jejich nedoložení.

Mezi publikacemi, které MV umístilo na svých webových stránkách, je také stejnopis Sbírek zákonů (částky od roku 1945) a Sbírek mezinárodních smluv (částky od roku 2000). Tuto povinnost ukládá MV zákon č. 309/1999 Sb.

- **Kontrolou souladu obsahu publikací s právní úpravou opravňující k vydání publikací bylo zjištěno, že kontrolované publikace se ve většině případů týkaly působnosti kontrolovaného úřadu nebo obsahovaly předepsané informace. Pouze ve výjimečných případech se obsah publikací působnosti kontrolovaného úřadu netýkal.**

Převažující část kontrolovaných publikací byla vydána na základě obecné právní úpravy ukládající státním orgánům povinnost přiměřeným způsobem informovat veřejnost o závažných opatřeních (např. zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky).

Další část publikací byla vydána na základě zmocnění obsažených ve zvláštních právních předpisech pro kontrolovaný úřad (např. zákon č. 309/1999 Sb., o Sbírce zákonů a Sbírce mezinárodních smluv, zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, zákony o volbách). Vyskytly se však případy, kdy publikace výše uvedená kritéria nespĺňovaly vůbec (beletrie, mapa Prahy, dostupné turistické informace, některé kalendáře). Ze 150 publikací vydaných MO v roce 2004 bylo posouzeno 6 jako neoprávněně vydaných a ze 159 vydaných v roce 2005 byly takto posouzeny 4 publikace. U některých dalších publikací měli kontrolující pochybnosti o oprávněnosti k jejich vydávání (např. almanach, fotogalerie pamětihodností, prezentace folklórního souboru).

Od září roku 2004 ukládá zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, povinnost zveřejňovat roční zprávy o činnosti a hospodaření. Zákon zároveň uvádí, že obsah roční zprávy stanoví prováděcí vyhláška, ta však nabyla účinnosti až 11 měsíců po nabytí účinnosti zákonného ustanovení. Některé kontrolované úřady s odkazem na absenci vyhlášky roční zprávu nevydaly, jiné se snažily povinnost splnit.

- **Vydávání publikací kontrolované úřady zajišťovaly využitím vlastních kapacit, externě nebo kombinací obou způsobů.**

Na obsahu publikací se podíleli převážně zaměstnanci kontrolovaných úřadů v rámci své pracovní náplně. Některé autorské texty, překlady, případně recenze odborných textů byly zadávány externě. Předtiskovou a grafickou úpravu textů zabezpečovaly kontrolované úřady převážně samy. Distribuci publikací kontrolované úřady zabezpečovaly zčásti samy, zčásti externě.

Zhotovení publikací, tzn. tisk a vazbu, případně zápis na technické nosiče dat, kontrolované úřady kromě MO zabezpečovaly téměř ve všech případech externě.

MV zajišťovalo zhotovení kontrolovaných publikací převážně prostřednictvím své příspěvkové organizace, kterou zřídilo především za účelem vydávání Sbírky zákonů a Sbírky mezinárodních smluv.

Na MO se na vydávání kontrolovaných publikací podílelo pět tiskařských pracovišť, z nichž pracoviště Univerzita obrany a pracoviště Agentura vojenských informací a služeb zabezpečily většinu. Agentura vojenských informací a služeb ze 120 kontrolovaných publikací 72 zcela nebo částečně zajistila u externích dodavatelů.

Příklady nestandardního postupu některých kontrolovaných úřadů při vydávání kontrolovaných publikací:

- MI má povinnost zabezpečovat vydávání Obchodního věstníku prostřednictvím portálu veřejné správy. MI povinnost zabezpečovat elektronickou verzi delegovalo na svou příspěvkovou organizaci, která dále s jeho souhlasem uzavřela smlouvu s akciovou společností. Předmětem smlouvy bylo postoupení práv a povinností v oblasti vydávání elektronické verze Obchodního věstníku. Vydávání listinné podoby, kterou bylo MI povinno zajišťovat do konce roku 2005, bylo upraveno smlouvou z roku 1992 uzavřenou se stejnou akciovou společností. Tato smlouva však pozbyla platnosti v dubnu 2005 a na zbývající dobu (do konce roku 2005) MI žádný smluvní dokument nedoložilo.
- MPO financovalo časopisy „Obchod – Kontakt – Marketing“ a „Czech Business and Trade“, přestože v evidenci MK ve smyslu tiskového zákona byly jako vydavatel uvedeny společnosti s ručením omezeným. V roce 2004 činily náklady MPO na vydání obou časopisů 12 164 452 Kč a v roce 2005 (již pouze časopis „Czech Business and Trade“) 10 804 500 Kč. Vydávání a distribuci obou periodických publikací zajišťovaly společnosti, které byly vedeny v evidenci MK jako vydavatelé. MPO zadávalo tyto zakázky jako specializované, tzn. bez vyhlášení veřejných obchodních soutěží, které by jinak musely být vyhlášeny.
- MS vytvářelo obsah a bylo vydavatelem „Sbírký instrukcí a sdělení“ a „Ústředního věstníku“. Zhotovení a distribuci „Ústředního věstníku“ na vlastní náklady zajišťovala obchodní společnost, které byla ponechána vybíraná úplata. Vydávání a distribuci „Sbírký instrukcí a sdělení“ zabezpečovali podnikatelé – fyzické osoby. MS nepředložilo smlouvy, jejichž předmětem bylo poskytnutí uvedených služeb.

2. Náklady vynaložené na kontrolované publikace

- **Zjistitelné náklady vynaložené na kontrolované publikace vydané v letech 2004 a 2005 činily celkem 349 113 901 Kč. Tato částka zahrnuje náklady na autorské odměny, předtiskovou a grafickou úpravu, tisk, vazbu, distribuci a dopravu. Nejvyšší podíl byl zjištěn u nákladů na tisk a vazbu.**

Vyčíslený objem finančních prostředků není úplný, neboť nezahrnuje veškeré náklady. V některých případech nebylo možné z celkové fakturované částky za různé externí služby oddělit náklady na kontrolované publikace. Pouze u některých publikací (zhotovených MO ve vlastní režii) bylo možné zahrnout přímé materiálové náklady. Předmětem sledování nemohly být ani další vnitřní náklady související s publikační činností (např. mzdové), vzhledem k nemožnosti jejich přesného zjištění a vyčíslení.

Tabulka č. 3 – Přehled o zjištěných nákladech na kontrolované publikace v Kč

Kontrolovaný úřad	Rok 2004	Rok 2005	C e l k e m
MI	632 283	1 466 655	2 098 938
MK	62 840	78 550	141 390
MMR	4 850 463	7 523 950	12 374 413
MO	14 279 162	16 861 283	31 140 445
MPO	20 746 554	16 734 369	37 480 923
MS	432 423	802 264	1 234 687
MV ⁾	143 500 928	116 672 430	260 173 358
ÚOOÚ	414 220	966 793	1 381 013
ÚPV	1 770 967	1 317 767	3 088 734
C e l k e m	186 689 840	162 424 061	349 113 901

Vysvětlivky: ⁾ – Náklady na publikace vydané MV zahrnují i náklady vynaložené příspěvkovou organizací MV na kontrolované publikace; náklady na Sbírkou zákonů a Sbírkou mezinárodních smluv činily 115 069 994 Kč v roce 2004 a 93 147 376 Kč v roce 2005.

Tabulka č. 4 – Přehled o struktuře zjištěných nákladů dle nákladových druhů

Druh nákladů	Zjistitelné náklady v Kč	
	rok 2004	rok 2005
autorské honoráře a odměny	4 691 608	4 289 827
předtisková a grafická úprava	3 594 993	2 869 769
tisk a vazba	149 946 552	128 618 985
přímé materiálové náklady ⁾	1 641 646	652 237
distribuce a doprava	2 951 819	2 862 984

Poznámka: Tabulka obsahuje pouze zjistitelné náklady, které bylo možné přiřadit do konkrétních nákladových druhů.

Vysvětlivky: ⁾ – Přímé materiálové náklady byly vyčísleny u některých publikací MO zhotovených ve vlastní režii.

• Nákladová efektivnost

U srovnatelných publikací kontrolující posoudili efektivnost vynaložených finančních prostředků, a to porovnáním nákladů na tisk a vazbu na jednu stránku (tzv. nákladová efektivnost).

Vypočtené hodnoty nákladové efektivnosti byly vyhodnoceny pouze porovnáním v jednotlivých skupinách publikací, protože neexistují potřebné objektivně nastavené normy (kritéria). Vypočtené hodnoty se pohybovaly řádově v desítkách haléřů na stránku. Nejvyšší hodnoty byly zjištěny u:

- publikace MI „Ministerstvo informatiky a rozvoj informační společnosti v ČR“ (druhé aktualizované vydání v r. 2005) – 5,52 Kč/str.,
- publikace MPO „Výroční zpráva RRPP 2004“ – 3,03 Kč/str.,
- publikace ÚPV „Ročenka ÚPV 2005“ – 2,21 Kč/str.

Výši nákladů na vydávání tištěných publikací ovlivňují především:

- počet výtisků,
- počet stránek,
- technické provedení publikace,
- dotisky.

- **Kontrolované úřady nesledovaly, zda vydávané publikace přinášejí potřebný užitek a zda jsou náklady na ně vynaložené použity hospodárně.**

Za účelně použité prostředky je možné považovat takové prostředky, které byly vynaloženy na publikace přinášející odpovídající užitek. Vzhledem k počtu, rozmanitosti a odbornosti publikací nebyl v rámci této kontroly posuzován obsah kontrolovaných publikací z hlediska jejich kvality – užitku. Kritériem pro posouzení kvality obsahu publikací nemohl být ani názor reprezentativního vzorku konečných uživatelů, protože zpravidla nebylo možné konečné uživatele zjistit a oslovit je. Značná část publikací byla poskytována zdarma.

Sledováno proto bylo pouze hledisko, zda obsah publikace odpovídá zákonem svěřené působnosti. Za nevhodně vynaložené rozpočtové prostředky kontrolující v rámci kontroly posoudili náklady vynaložené na publikace, jejichž obsah jednoznačně neodpovídal působnosti svěřené kontrolovanému úřadu. Na základě tohoto kritéria bylo konstatováno, že MO v rozporu s působností vydalo 10 publikací, na které vynaložilo zjistitelné náklady v celkové výši 4 129 337 Kč.

V průběhu kontroly byly zjištěny případy, u kterých nebylo možné přesnou výši nevhodně vynaložených rozpočtových prostředků vyčíslit, např.:

- MO oproti roku 2004 vydalo v roce 2005 více než dvojnásobné množství kalendářů (88 000 ks – 7 titulů). Všechny kalendáře byly zhotoveny externími dodavateli. MO uvedlo, že tyto kalendáře byly určeny především pro resort MO¹⁾ a spolupracující civilní veřejnost.
- MO v roce 2005 vydalo nástěnný kalendář s názvem „Bojový prapor – symbol vojenské cti a statečnosti“ mimo jiné v nadstandardním provedení (tzv. VIP provedení) v počtu 4 000 výtisků.
- MO při plánování publikační činnosti nezohledňovalo možnosti svých tiskařských pracovišť. V letech 2004 a 2005 zabezpečilo MO prostřednictvím svého tiskařského pracoviště Agentura vojenských informací a služeb celou nebo částečnou výrobu 72 publikací dodavatelským způsobem z důvodu použití technologií, kterými nedisponuje, nebo z důvodu vytížení svých zařízení.
- MI zadalo zhotovení dvou technicky velmi podobných publikací různým tiskárnám za rozdílné ceny. U publikace „Státní informační a komunikační politika“ byly zjistitelné náklady na tisk a vazbu na jednu stránku o 55,5 % vyšší než u publikace „Národní politika pro vysokorychlostní přístup“, a to i přesto, že posledně uvedená publikace byla zhotovena s použitím kvalitnějšího papíru.

3. Příjmy z publikační činnosti

Kontrolované úřady k problematice zpoplatnění publikací přistupovaly nejednotně, zpravidla se opíraly o určitou zvyklost nebo o individuální názory svých zaměstnanců. Při zadávání zakázek externím dodavatelům služeb se kontrolované úřady zpravidla podrobněji nezabývaly otázkou příjmů plynoucích z prodeje publikací ani nastavením cen, za které byly publikace externím dodavatelem poskytovány.

---

¹⁾ Dle údajů uvedených na webových stránkách resort MO tvořilo k datu 1. 1. 2005 celkem 40 130 vojáků a občanských zaměstnanců.

Tabulka č. 5 – Přehled o zpoplatnění kontrolovaných tištěných publikací

Kontrolovaný úřad	Rok 2004				Rok 2005			
	počet publikací	úplatně	bezplatně	kombinací	počet publikací	úplatně	bezplatně	kombinací
MI	4	0	4	0	8	0	8	0
MK	1	0	1	0	1	0	1	0
MMR	26	0	26	0	24	0	24	0
MO	150	1	148	1	159	1	157	1
MPO	20	0	20	0	22	0	22	0
MS	4	3	1	0	4	2	2	0
MV	82	3	75	4	68	3	61	4
ÚOOÚ	3	1	2	0	4	1	3	0
ÚPV	20	11	9	0	15	12	3	0
C e l k e m	310	19	286	5	305	19	281	5

Jak vyplývá z tabulky č. 5, převážná většina publikací je poskytována bezplatně, s výjimkou publikací ÚPV. MO poskytuje časopis „Historie a vojenství“ úplatně všem čtenářům a „Věstník MO“ úplatně čtenářům mimo resort, všechny ostatní publikace jsou poskytovány zdarma. Za úplatu jsou poskytovány i Sběrka zákonů a Sběrka mezinárodních smluv. Dle sdělení MV je tištěná podoba Sběrky zákonů poskytována veřejnosti za úplatu od vzniku československého státu. Obdobný systém je praktikován i ve většině členských států EU a je rovněž v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2003/98/ES, ze dne 17. 11. 2003, o opakovaném použití informací veřejného sektoru, která v čl. 6 mimo jiné stanoví²⁾, že poplatky, které jsou vybírány za poskytované dokumenty, mohou zahrnovat náklady na shromažďování, vytváření, reprodukci a šíření dokumentů.

Platný právní řád problematiku, zda mají úřady poskytovat publikace zdarma nebo za úplatu, výslovně neupravuje. Není však v rozporu s žádným zákonem, pokud organizační složka rozhodne o poskytování publikací za úplatu, avšak pouze do výše vynaložených nákladů.

V letech 2004 a 2005 výše příjmů kontrolovaných úřadů z jejich publikační činnosti dosáhla cca 21 mil. Kč; tato částka nezahrnuje příjem z prodeje Sběrky zákonů a Sběrky mezinárodních smluv (v roce 2004 ve výši 145 mil. Kč a v roce 2005 ve výši 105 mil. Kč), který je příjmem příspěvkové organizace MV, a příjem je použit na financování nákladů na zhotovení Sbírek.

III. Vyhodnocení

1. Shrnutí

Státní orgány mají povinnost přiměřeným způsobem zveřejňovat informace o své činnosti a o důležitých opatřeních. V řadě právních předpisů je ještě zvláště výslovně uložena povinnost publikovat určité informace nebo vydávat určitý publikační prostředek.

²⁾ „Jsou-li vybírány poplatky, nesmí celkový příjem z poskytování a povolování opakovaného použití dokumentů přesahovat náklady na jejich shromažďování, vytváření, reprodukci a šíření se započítáním přiměřeného zisku. Poplatky jsou v příslušném účetním období určovány z hlediska nákladů a stanoveny v souladu s účetními zásadami použitelnými pro příslušné subjekty veřejného sektoru.“

Kromě zákona o Sbírce zákonů a Sbírce mezinárodních smluv nejsou zpravidla stanoveny bližší podrobnosti. Právní úprava neřeší ani v obecné rovině problematiku, zda, resp. ve kterých případech má být publikace poskytována za úplatu a kdy bezplatně. Směrnice EU zpoplatnění dokumentů připouští.

Kontrolovány byly publikace určené pro veřejnost a zjizitelné náklady na ně vynaložené. Zjizitelné byly zpravidla náklady hrazené za externě poskytované služby.

V rámci provedené kontroly bylo zjištěno, že některé kontrolované úřady neměly potřebný přehled o jimi vydávaných publikacích ani o nákladech na ně vynaložených. V některých případech úřady nesledovaly, zda je vydávání publikace v souladu se zákonem svěřenou působností, tj. zda přiměřeným způsobem informují veřejnost o důležitých opatřeních a o své činnosti, a zpravidla ani nesledovaly, zda vydávání publikace je účelné nebo zda byl zvolen přiměřený a hospodárný způsob zveřejnění.

Přístup a vlastní publikační činnost kontrolovaných úřadů se výrazně lišily. Některé úřady vydávaly pouze několik publikací a informace v nich obsažené se týkaly jejich působnosti. Jiné úřady vydávaly z hlediska obsahu různé druhy tiskovin, od právních předpisů a odborných textů až po mapy, fotosoubory, a dokonce i beletrii. Z hlediska technického provedení kontrolované úřady vydávaly kromě knih, brožur, časopisů, skript, CD také reprezentační knihy a kalendáře. Nejrozmanitější publikace v kontrolovaných letech vydalo MO.

Deset kontrolovaných úřadů v letech 2004 a 2005 ročně vydalo více než 300 publikací, z toho přibližně polovinu MO a čtvrtinu MV. Zjizitelné náklady vynaložené na kontrolované publikace v uvedených letech činily celkem 349 mil. Kč. Úplatně bylo poskytováno pouze několik kontrolovaných publikací, mezi nimi i Sbírka zákonů a Sbírka mezinárodních smluv. Příjem získaný prodejem sbírek je příjmem příspěvkové organizace MV a je použit k financování nákladů na jejich zhotovení. Příjem kontrolovaných úřadů z publikační činnosti ve sledovaných letech dosáhl přibližně 21 mil. Kč.

2. Doporučení

Na základě provedené kontroly NKÚ upozorňuje na to, že kontrolované úřady nepostupovaly často s potřebnou péčí a doporučuje:

- U každé publikace především sledovat, zda její vydávání je v souladu se zákonem svěřenou působností a zda slouží k plnění úkolů úřadu. Upustit od vydávání takových publikací, které tento základní požadavek legality nesplňují.
- Sledovat hledisko účelnosti a hospodárnosti, tzn. zejména, zda je na úrovni ústředních orgánů nezbytné zveřejňování některých informací, např. s významem pro malý okruh adresátů nebo informace obecně dostupné. Posoudit nezbytnost vydávání publikací určených pro prezentaci. U tištěných publikací zvážit počet výtisků a náročnost jejich technického provedení.
- Zamezit ryze subjektivnímu rozhodování v oblasti publikační činnosti (vlastní vydání publikace, listinná forma, počet výtisků, technické provedení, zpoplatnění).

- Veškeré zakázky zadávat na základě řádně uzavřených smluvních vztahů a zvláště věnovat pozornost kalkulacím a cenovým ujednáním.**
- Při legislativní činnosti dbát na to, aby např. nevznikla situace, která byla zjištěna v průběhu kontroly u zákonem uložené povinnosti zveřejňovat roční zprávy o činnosti a hospodaření. Tuto povinnost ukládá od září 2004 zákon o rozpočtových pravidlech, který zároveň stanovil, že obsah roční zprávy stanoví prováděcí vyhláška. Prováděcí vyhláška však nabyla účinnosti až 11 měsíců po nabytí účinnosti zákonného ustanovení.**
- Zvážit možnosti využívání portálu veřejné správy jako centrálního informačního systému. S tím souvisí i nutnost nastavení odpovídajících pravidel, např. určení časového úseku, po který má být elektronická podoba publikace zveřejněna.**